

Högre anställningsbarhet för de i arbetsmarknadsprojekt

Arbetsmarknadsåtgärderna i Norrköping har under det senaste året kommit att handla mycket om nyanländas möjligheter att komma i arbete. Men den största delen individer som är arbetslösa är inte nyanlända. Andra grupper, exempelvis svenskfödda och personer som varit i Sverige i många år, får inte glömmas bort i spåren av flyktingkrisen. Det handlar inte om att ställa grupper mot varandra utan snarare om att kunna göra en större problematik synlig och formulera åtgärder för alla som är arbetslösa.

För att arbetslösheten i Norrköping ska minska på riktigt måste den politiska majoriteten presentera lösningar på problemen och åtgärder riktas mot alla grupper. Jobben är grunden för allt – skola, vård, omsorg och trygghet – och därför är det just jobben som valrörelsen behöver handla om i Norrköping.

BAKGRUND

Arbetslösheten i Norrköping motsvarar 12,1 procent av den arbetsföra befolkningen – 8 260 individer (juli 2017).¹ Om Norrköping hade haft samma arbetslöshetsnivå som riket hade antalet arbetslösa vara drygt 3 000 personer färre.

I Arbetsförmedlingens regleringsbrev för 2017 pekas följande grupper ut som prioriterade: Nyanlända (särskilt kvinnor), personer i arbetsmarknadsutbildning, långtidsarbetslösa, unga och personer med funktionsnedsättning. Arbetsförmedlingens matchningsmål konkretiseras i verksamhetsplanen. Följande skrivs om långtidsarbetslösa: "Den samhällsekonomiska nyttan med matchningsarbetet får vi om fler vakanser tillsätts och i ännu större utsträckning om vi dessutom kan sänka vakanstider eller matcha en person som står långt ifrån arbetsmarknaden. Matchningsarbetet ska genomföras i en situation där antalet arbetslösa med efterfrågade kompetenser minskar samtidigt som antalet arbetslösa som står längre ifrån arbetsmarknaden stiger." I och med att faserna har avskaffats anser Arbetsförmedlingen att det finns bättre möjligheter till individanpassade åtgärder, vilket förslaget som här läggs fram i högsta grad medger.

I Norrköping är utbildningsnivån lägre än i de flesta jämförbara kommuner och andelen långtidsarbetslösa är hög. I vår kommun saknar till exempel 44,8 procent av befolkningen genomförd treårig gymnasieutbildning. Samma andel i Linköping är 33,5 procent, i Örebro 38,6 procent och i Västerås 40,2 procent.² Andelen som varit arbetslösa i mer än två år är drygt 30 procent i Norrköping. Detta ställer större krav på vår kommun att kunna erbjuda utbildning eller handledning för personer med låg formell kompetens.

Individanpassade stöd till arbete i form av mentor- eller handledarskap har tidigare visat sig framgångsrikt i flera olika satsningar. Till exempel finns så kallad Supported Employment som riktar sig till personer som befinner sig i en utsatt eller missgynnad situation. Metoden bygger på att en arbetscoach ger sitt stöd till både individen och arbetsgivaren och nästan all upplärning sker på arbetsplatsen. Supported Employment används i Sverige sedan början av 90-talet och numera i flera verksamheter till goda resultat.³

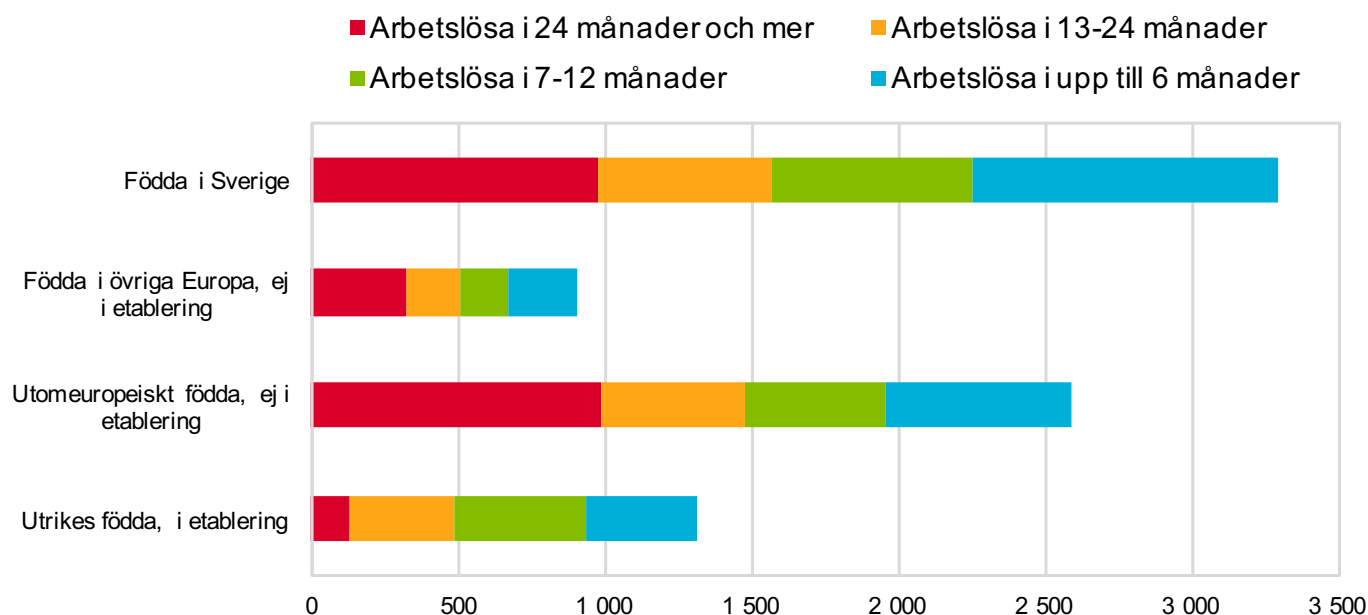
¹ <http://www.norrkoping.se/organisation/statistik/arbetsmarknad/arbetsloshetsstatistik-fran-arbetsformedlingen-norrkoping-manadsdata.html>

² <http://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/kommuner-i-siffror/#?region1=0581®ion2=00>

³ <http://www.socialstyrelsen.se/evidensbaseradpraktik/sokimetodguidenforsocialtarbete/individpassatstodtillarbete>

De arbetslösa efter arbetslöshetstidens längd och födelse-land samt i etablering eller inte

PROBLEMBILD

I sina arbetsmarknadsåtgärder har Norrköpings kommun länge haft ett alltför ensidigt fokus på nyanlända. Kwartetten har inte tagit hänsyn till regleringsbrevet där regeringen tydliggjort sin önskan på att fokusera på långtidsarbetslösa.

Norrköping har en stor grupp långtidsarbetslösa, som alltför lite resurser och möjligheter för att komma i arbete riktas mot. Som diagrammet visar är ett stort antal av de arbetslösa i Norrköpings kommun födda i Sverige. Det är också viktigt att vara medveten om att långt ifrån alla som är utrikes födda är nyanlända – många som tillhör dessa kategorier har varit i Sverige i många år. Långtidsarbetslös anses man av Arbetsförmedlingen vara om man varit utan arbete i mer än ett halvår, det vill säga de röda, gula och gröna staplarna i diagrammet.

Försörjningsbördan för den arbetande befolkningen är idag alldeles för tung – vi behöver se till att fler människor får chansen att lämna social utsatthet och istället komma i arbete.

I budgeten för 2017 hade Kwartetten en "satsning" på arbetsmarknadsåtgärder som innefattade extratjänster och servicevärdar. I denna satsning finns dock inga pengar för handledarskap, utan det förväntas av skolor samt vård- och omsorgsenheter att de ska sköta handledarskapet själva. Detta är både tidskrävande och ineffektivt eftersom det under upplärningsprocessen tar resurser från enheterna i anspråk. Med ett externt handledarskap får enheterna större möjlighet att arbeta på som vanligt samtidigt som man får fler händer till arbetet.

Kommunen kan verka inom ramen för Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden med insatser för att minska utanförskapet genom att personerna blir mer anställningsbara med stöd av handledning. Detta bygger delvis på individens egen vilja till utbildning och att komma i arbete, men det beror också mycket på det stöd och den handledning som erbjuds.

FÖRSLAG

Om vi på riktigt ska kunna bryta utanförskap och förbättra den sociala situationen – vilket gynnar alla medborgare – kan vi inte bara använda arbetsmarknadsåtgärder för att statistiskt sänka arbetslösheten. Vi måste också jobba kommunalt med att ge människor verktyg för att kliva över tröskeln till ett riktigt jobb.

För att skapa bättre matchning och för att ge ökade möjligheter för arbetslösa att få en fot in på arbetsmarknaden föreslår vi moderater att medel avsätts för ett externt handledarskap kopplat till de arbetsmarknadsåtgärder som finns i kommunen. Den arbetssökande och arbetsgivaren ska matchas ihop i en passande bransch som handledaren har kompetens inom. Handledaren coachar den person som befinner sig i en arbetsmarknadsåtgärd men ska också ge stöd till arbetsgivaren.

Syftet med ett externt handledarskap är att individen ska nå bättre resultat när denne är ute i kommunens arbetsmarknadsåtgärder och göra det enklare för arbetsgivaren att ta emot personer i åtgärder. I ett första skede föreslår vi en omfattning av cirka tio handledartjänster.

Målet med handledarskapet är att så många som möjligt ska komma i bestående arbete vilket innebär att handledning även innefattar stöd för att söka fast anställning vid annan arbetsplats.

Alla långtidsarbetslösa kan inte erbjudas extratjänster inom den kommunala sektorn, och detta är heller inte önskvärt. Därför är det viktigt att kommunen arbetar för att kommunens företagare ska ha en bra attityd gentemot långtidsarbetslösa. Den som är långtidsarbetslös kan givetvis vara en stor tillgång även för privata företag, och särskilt om kommunen finansierar externa handledare. Vi vill se att kommunen och företagen arbetar tillsammans för att åstadkomma goda resultat för alla – den arbetslösa som får en chans att komma i arbete, kommunen som får bättre ekonomi när fler är i arbete och företagen som kan expandera.

Vi föreslår att handledarskap blir en förstärkning till de enheter inom kommunen som vill stödja arbetet för att fler långtidsarbetslösa ska komma till egen försörjning genom tjänsten servicevärdar och extratjänster. Handledarskapet ska stärka individen och göra den mer attraktiv för ett riktigt jobb under den tiden som arbetsmarknadsåtgärden pågår.

Vi vill upphandla handledarskapet och avsätter 5 miljoner kronor i 2018 års budget.

FÖR NYA MODERATERNA

Sophia Jarl, oppositionsråd Norrköpings kommun

Ingrid Cassel, oppositionsråd Norrköpings kommun

